

F. MOURIER-PETERSEN- MINDESTENEN VED RUGÅRD

Der står mange forholdsvis upåagtede mindesten rundt omkring i Syddjurs. En af dem, mindestenen over Ivar Knudsen i Følle, er omtalt andetsteds på Syddjursportalen. Her vil vi kaste opmærksomheden på en anden upåagtet mindesten, nemlig mindestenen over Ferdinand Mourier-Petersen ved Rugård. Stenen står i skovkanten ud til vejen lige nord for hovedbygningen, omgivet af bøgetræer og med udsigt over Nørresø. Den forholdsvis store sten bærer en medaljon med Mourier-Petersens portræt øverst og en indskrift under portrættet.

Indskriften fortæller, at F. Mourier-Petersen var ”Formand for Det danske Hedeselskabs bestyrelse” fra 1866 til sin død i 1898. Og det er så absolut i den egenskab, han er mest kendt, og det er også hans indsats for Hedeselskabet, der skal særligt omtales her.

Det danske Hedeselskab blev dannet i 1866 af tre mænd: Dalgas, Mourier-Petersen og Morville. Af dem er Dalgas absolut den mest kendte, og de to andre har stået helt i skyggen af ham. Det er ganske uretfærdigt, som det følgende skal vise.

Hedeselskabet er mest kendt for sin indsats for hedens opdyrkning. Her på Djursland er det mere relevant at påskønne selskabets indsats i plantningssagen, idet mange af de store skove mellem Kolind og Mols skyldes Hedeselskabets indsats. Dalgas var flere gange på Djursland for at opmuntre til at plante skov på de mest sandede arealer, og han gik sjældent fra en af disse

agitationsmøder uden at der var dannet en plantningsforening, der derefter påtog sig selv at plante skov eller at sælge billige planter til andre, der ville skabe skov. Men bag Dalgas, mere i det stille, virkede F. Mourier-Petersen, der jo var bosat på Djursland og også selv tilplantede store skovarealer på sit gods.

Såvel hedeopdyrkingen som plantningssagen var i gang allerede fra sidst i 1700-tallet, men det var Dalgas, der efter nederlaget i 1864 ved at bruge slagordet ”Hvad udad tabes, skal indad vindes” gjorde plantningssagen til en folkesag. Hans indsats som taler og agitator i sagens tjeneste kan ikke overvurderes.

Men når ret skal være ret, hører det med til sagen, at Dalgas omkring sig havde Morville og Mourier-Petersen, uden hvem hans sag ikke havde kunnet lykkes.

Peter Paul Christian Ferdinand Mourier-Petersen var født 1825 på Engelsholm ved Vejle. Han købte Rugaard ved Grenaa i 1857. Han blev hurtigt en fremtrædende person på egnen, blev medlem af såvel sogneråd (hvor han i mange år var formand) som amtsråd og rigsdag.

Rigsdagskarrieren begyndte i 1861, hvor Mourier-Petersen kom i folketinget som repræsentant for Ebeltoftkredsen. Da han under forfatningsstriden i 1866 forsvarede den reviderede grundlov, blev han ikke genvalgt. Til gengæld blev han samme år medlem af landstinget som repræsentant for Højre og landstingets 9. kreds, der bl.a. omfattede Djursland. Han forblev medlem af landstinget til sin død i 1898.

I Wikipedia omtales F. Mourier-Petersens indsats sådan: ”Mourier-Petersen trådte som politiker aldrig stærkt frem i forgrunden, men hans karakterfasthed, praktiske sans og retsindighed sikrede ham almindelig tillid, og han var et af det konservative partis faste støtter. I udvalgene sporede hans virksomhed mere end i Landstingssalen...”.

De samme egenskaber, som her omtales, gælder om Mourier-Petersens indsats i Hedeselskabet. Han var med blandt initiativtagerne til selskabets dannelse i 1866, og valget af ham som formand faldt helt naturligt. Han supplerede den udadvendte og veltalende Dalgas på en for selskabet uundværlig måde. I ”Det indvundne Danmark” (Gyldendal 1966) sammenstiller forfatteren Fridlev Skrubbeltang de to mænd og deres indsats for Hedeselskabet således:

”Som fremtrædende højrepolitiker blev Mourier-Petersen selskabets ”gesandt” hos politikere og embedsmænd i København... Rolig og betænksom, men samtidig aktiv og yderst agtpågivende også med hensyn til småting, en mand der i reglen fastholdt sine meninger, men var hensynsfuld og forsigtig i valget af midler, velgørende fri for personlig ærgerrighed og altid rede til at påskønne sine medarbejders indsats – det er billedet af F. Mourier-Petersen, som det tegner sig allerede i samarbejdets første år. Meget tyder på, at den iderige, impulsive, noget herskelystne, men også utrætteligt arbejdende Dalgas i Hedeselskabets formand havde fundet den ideelle partner, en lydør, men ikke ukritisk medarbejder, ofte et villigt redskab, men lige så ofte så selvstændig, at han til en vis grad formåede at ”fjernstyre” Dalgas, når denne, der jo ledede det daglige arbejde, i sin iver og travlhed glemte at iagttage den rette fremgangsmåde. Også på anden vis supplerede de to mænd hinanden: Dalgas havde langt det største kendskab til de jyske heder og deres beboere, men

Mourier-Petersen færdedes hjemmevant på Slotsholmen, hvor de bevilgende myndigheder havde til huse. At rigsdagens og ministrenes velvilje kunne betyde overordentlig meget for hedesagens fremtid, forstod de begge og handlede derefter.”

F. Mourier-Petersen fik stort set alle de æresbevisninger, der var til rådighed: hofjægermester 1867, Dannebrogsmænd 1875, kammerherre 1893.

Mindestenen ved Rugård blev rejst af ”venner af hedesagen” i 1912.

(VFH februar 2011, opr. skrevet til Syddjursportalens oplevelsesguide)